

Чернадчук Т.О.,*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного й інформаційного права
Сумського національного аграрного університету***Чернадчук О.В.,***кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри кримінально-правових дисциплін та судочинства
юридичного факультету
Сумського державного університету*

УДК 341.1/8

DOI <https://doi.org/10.32845/2663-5666.2020.2.25>

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ВІРТУАЛЬНИХ ВАЛЮТ НА МІЖНАРОДНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ: ОКРЕМІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації всіх сфер діяльності суттєве місце займають міжнародні фінансові відносини, значна роль у яких відводиться світовому фінансовому ринку. Певний час операції на таких ринках супроводжувались використанням традиційних фінансових систем. Внаслідок розвитку сучасних технологій спостерігається інтенсивна трансформація традиційних фінансових ринків й інструментів, все більш популярними стають альтернативні фінансові системи, пов'язані з появою так званих віртуальних валют (криптовалют). Згідно з Директивою ЄС 2018/843 від 30.05.2018 року під дефініцією «віртуальні валюти» розуміють цифрове представлення вартості, яке не видається або не гарантовано центральним банком або державним органом, не обов'язково прив'язане до юридично встановленої валюти і не має юридичного статусу валюти або грошей, але приймається фізичними або юридичними особами як засіб обміну, яке може передаватися, зберігатися і продаватися в електронній формі [1].

Незважаючи на те, що криптовалюта є відносно новим феноменом, її капіталізація сьогодні складає 190 821 7402 903 дол. При цьому з-поміж тисячі криптовалют найбільший обсяг мають Bitcoin (33 млрд дол.) і Ethereum (12 млрд дол.) [2]. При цьому слід звернути увагу на те, що сьогодні криптовалюта як один із інструментів для отримання прибутку, не маючи чіткої методики обліку операцій, сприяє податковим махінаціям у деяких країнах чи на певних територіях, а це своєю чергою робить фінансову злочинність транснаціональною. Зростання популярності віртуальних валют, їх правова неврегульованість як на міжнародному, так і внутрішньодержавному рівні ставить перед світовим співтовариством цілу низку проблемних питань. Серед них найбільш нагальними є складність контролю за відмиванням доходів та фінансування тероризму та контролю за розповсюдженням зброї масового знищення. У зв'язку з цим набуває актуальності питання легалізації віртуальної валюти як на міжнародному, так і національному рівні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Незважаючи на те, що останнім часом курс віртуальних валют нестабільний і має тенденцію до зниження, необхідність її легалізації знаходиться в сфері інтересів науковців і практиків. Питання, пов'язані з обігом криптовалюти, розглядали у своїх працях О.І. Береславська, Б.В. Дерев'янка, Л.В. Саннікова, О.А. Туркот та інші. Попри це, все ще існує необхідність у його подальшому дослідженні, що дасть цілісне уявлення щодо означеної проблематики.

Метою статті є – на підставі аналізу наукових праць, міжнародно-правових актів, національного законодавства висвітлити окремі аспекти необхідності легалізації віртуальних валют на міжнародному і національному рівнях.

Виклад основного матеріалу. Криптовалюта – це феномен, сутність якого найчастіше зводять до таких категорій, як: а) гроші; б) грошовий сурогат; в) електронні гроші; г) фінансовий інструмент; г) власність; д) майно [3]. Відмінність криптовалюти від класичних грошей полягає у тому, що вона не забезпечена жодними матеріальними цінностями, її вартість визначається обсягами емісії та співвідношенням попиту і пропозиції. Її емісію та правила купівлі-продажу визначає спеціальна комп'ютерна програма [4, с. 53]. Водночас М. Mainelli та М. Smith відмінною рисою більшості криптовалют називають їх децентралізацію: ланцюжок транзакцій зберігається не в якомусь одному місці, а в гаманцях всіх учасників. Крім того, зберігається вона в зашифрованому вигляді, що захищає її від злому і зміни. Нарешті, криптовалюта є відкритою і одночасно псевдонімною (в окремих випадках анонімною) системою. Це означає, що інформація про транзакції між учасниками доступна в режимі «онлайн», проте інформація про самих учасників прихована [5]. Як бачимо, основна відмінність криптовалюти полягає у її децентралізованості. Але це не означає, що держава не повинна регулювати обіг цього фінансового інструменту.

Так, ще у 2014 році Національний банк України у своєму роз'ясненні щодо правомірності використання в Україні «віртуальної валюти / криптова-

люти» Bitcoin назвав таку валюту грошовим сурогатом, який не має забезпечення реальною вартістю і не може використовуватися фізичними та юридичними особами на території нашої держави як засіб платежу у зв'язку з тим, що це не відповідає нормам законодавства України [6]. Однак через 3 роки ситуація змінилася, і Національний банк України переглянув своє ставлення до криптовалюти, надавши їй інший статус, тим самим визнавши її «засобом міні» і, відповідно, поширивши на операції з нею загальні положення про договір міні (проекту Закону України «Про обіг криптовалюти в Україні»). Інакше кажучи, криптовалюта отримала статус товару, ставши об'єктом права власності.

Наступна спроба надання криптовалюти певного статусу відбулася у 2018 році і пов'язана з невизначеністю правового статусу криптоактивів з погляду оподаткування, податкових наслідків, операцій з ними. Так, у розумінні проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами в Україні» криптовалюта вважається віртуальним активом у формі токєну, що функціонує як засіб обміну або збереження вартості. Загалом ідея законопроекту полягала у збалансуванні інтересів суб'єктів, що здійснюють операції з віртуальними активами, та держави, забезпечивши захист права власності й отримавши надходження до бюджету відповідно. У зв'язку з цим вважаємо, що ідея надання криптовалюти статусу віртуального активу має право на існування, адже це сприятиме наповненню бюджету, на відміну від ідеї визначення криптовалюти засобом платежу чи валютною цінністю, оскільки, як зазначає С. Наконечний, в умовах слабкої національної валюти це призведе до збільшення інфляційних процесів у державі, здешевлення національної валюти та до легкого обходу валютного законодавства, зокрема валютних обмежень щодо виведення валюти та цінностей закордон [7].

Така невизначеність зі статусом криптовалюти і її нерегульованість на законодавчому рівні призводить до низки потенційних загроз (ризиків) від її обігу. Так, без нормативного регулювання криптовалюти її не можуть використовувати сумлінні підприємці, адже неможливо обґрунтувати доходи, отримані від її продажу, неможливо сплатити з них податки, неможливо легально здійснювати майнінг тощо. Навіть більше, доки правовий режим криптовалюти не визначений, операції з нею можуть визнаватися взагалі угодою, що суперечить закону [8, с. 13].

Також обіг криптовалюти створює загрози для національної економіки, а саме для наповнення бюджету (криптовалюта поки що не може наповнювати казну держави, оскільки комісія за трансакції не надходить до банків, а умови оподаткування операцій із криптовалютами капіталами в багатьох країнах тільки-но розробляються) та регулювання грошової пропозиції (анонімність криптовалютних угод дає можливість громадянам або приватним фірмам уникати контролю цих операцій) [9, с. 11].

Водночас збільшення використання криптовалют робить значно привабливішими віртуальні фінансові системи, які своєю чергою сприяють переміщенню та зберіганню коштів, отриманих від незаконних операцій та фінансування тероризму, що підтверджується останніми терористичними актами і тим як терористичні групи фінансують і проводять свої операції. Міжнародна група з протидії відмиванню брудних грошей (далі – FATF), звертаючи увагу на актуальність цієї проблеми, впроваджує глобальні стандарти, спрямовані на усунення ризиків відмивання доходів і фінансування тероризму віртуальними активами. Враховуючи глобальний характер віртуальних активів, FATF зобов'язує країни дотримуватися вимог у зазначеній сфері. Ключову роль у сфері контролю в боротьбі з відмиванням брудних грошей і фінансуванням тероризму відіграє Комітет експертів з оцінки засобів з відмивання грошей MONEYVAL. Комітет є постійним контролюючим органом Ради Європи, основним завданням якого є оцінка відповідності основним міжнародним стандартам протидії відмиванню грошей і фінансуванню тероризму, ефективності їх реалізації. В процесі здійснення моніторингу на рівень відповідальності 40 Рекомендаціям Цільової групи по фінансовим заходам і рівню ефективності національних фінансових систем надаються рекомендації щодо їх укріплення, в тому числі і в сфері обігу віртуальної валюти.

Незважаючи на те, що низка міжнародних організацій постійно контролює ризики, пов'язані з платежами за віртуальну валюту, відсутність правового статусу криптовалюти в більшості країн світу сприяє визнанню її особливо привабливою для вчинення протиправних дій. Так, наприклад, незважаючи на те, що за результатами оцінки стану протидії відмивання грошей і фінансування тероризму Україна досягла значного прогресу, керівництву держави було рекомендовано внести зміни в законодавство і практику згідно з останніми вимогами FATF.

Попри всі наявні потенційні загрози від обігу віртуальної валюти, її обіг має і чимало переваг. Так, застосування криптовалюти головним чином призведе до розвитку нового економічного простору, залучивши міжнародні інвестиції в Україну, що своєю чергою зміцнить національну валюту. Окрім цього, внаслідок легалізації криптовалюти відбудеться збільшення розміру надходжень до бюджету дефіцитними додатковими фінансовими ресурсами, адже операції з криптовалютою підлягатимуть оподаткуванню. Навіть більше, власники криптоактивів зможуть обґрунтувати походження своїх доходів. Також правовідносини з криптоактивами набудуть правового змісту, а угоди з ними отримають захищеність з боку закону.

Врегулювання криптовалюти дозволить також частіше використовувати її як засіб обміну, що знизить спекулятивний складник у її використанні. Окрім цього, це призведе до залучення великого бізнесу до операцій з використанням криптовалюти, що скоротить тіньовий ринок і поліпшить репута-

цію криптовалюти, що своєю чергою також зму-сить середній і великий бізнес здійснювати операції з використанням криптовалюти [8, с. 13]. Дійсно, теоретично криптовалюта може позитивно вплинути на бізнес, оскільки відсутність комісії під час здійснення операцій дозволить підприємствам отримати вільні кошти, які будуть використані на розвиток виробництва, і загалом зменшить видаткову частину суб'єктів господарювання [10, с. 21].

Враховуючи достатню кількість як переваг, так і недоліків криптовалюти, країни світу ще не дійшли єдиної думки щодо її легалізації чи остаточної заборони, у зв'язку з чим в одних країнах обіг криптовалюти дозволений повністю чи частково, навіть на рівні зі звичайною валютою, а в інших вважається незаконним, а сама криптовалюта не має офіційного статусу. Однак єдиним питанням, щодо якого в позиціях країн простежується однаковість, є необхідність створення збалансованої нормативно-правової бази, визначення заходів та інструментів для запобігання використанню криптовалюти в злочинних цілях [11], а фінансові злочини розглядаються як головна загроза стабільності національній фінансовій системі [12, с. 175].

У Японії та Південній Кореї обіг криптовалюти нічим не обмежений, а є країни, де криптовалюта навіть повністю заборонена. Офіційно заборонив будь-яку валюту або монети, які не випущені державою, Центральний банк Болівії. Криптовалюта також потрапляє до цього списку. Так само вчинив Центральний банк Бангладеш: він оголосив біткоіни поза законом і попередив про те, що всім користувачам криптовалюти загрожує до 12 років тюремного ув'язнення [13, с. 85].

Натомість уряд Китаю жорстко регулює криптовалютний ринок, що змушує великі компанії виводити бізнес з Китаю, заборонивши безліч криптовалютних операцій на території своєї країни. Можливими причинами такої ситуації є розвиток тіншового банківського сектора і потенційно нерегульовані кредити. Так, у Китаї юридичним особам прямо заборонено використовувати криптовалюту під загрозою кримінального та адміністративного переслідування. Для громадян Китаю така заборона не встановлена, у зв'язку з чим використання криптовалюти приватними особами набирає обертів. При цьому Національний банк Китаю вважає криптовалюту віртуальним продуктом, який не може і не повинен обертатися на ринку як валюти, тому фінансові комерційні підприємства не мають права використовувати біткоіни для встановлення цін на продукти або послуги, купувати і продавати біткоіни, використовувати їх як гарант або страховку, приймати біткоіни як інструмент платежу, використовувати біткоіни як інвестиції і здійснювати обмін на юані або на іноземну валюту [14, с. 67].

Водночас Білорусія стала однією з перших країн, де легалізували майнінг і криптовалюту. Відповідно до Декрету «Про розвиток цифрової економіки» фізичні особи можуть проводити такі операції, як майнінг, зберігання токенів у віртуальних гаманцях,

обмін токенів на інші токени, купівля, відчуження токенів за білоруські рублі, іноземну валюту, електронні гроші. Водночас надана можливість дарувати та заповідати токени. Майнінг і продаж криптовалют не оподатковуються до 1 січня 2023 року, а для тих, хто встановлює обладнання для видобутку електронних коштів, навіть не встановлений спеціальний тариф на електрику [15].

Однак далі за всіх в цьому питанні просунулася Японія, визнавши криптовалюту засобом платежу, шляхом внесення поправок до Закону про Банк Японії та інші акти, у тому числі до Закону про платіжні послуги. Криптовалюта отримала і легальне визначення – майнова цінність, яка може бути використана в розрахунках з іншими особами за товари, оренду, послуги, а також передаватися у цифровому вигляді [14, с. 66]. Такий крок, перш за все, призвів до збільшення попиту на криптовалюту з боку інвесторів, що позитивно відзначилося на економіці країни.

Загалом, за даними аналітичного сайту HowMuch, який опублікував карту 246 країн світу, на якій позначені всі держави, де заборонені та дозволені операції з криптовалютою, ситуація виглядає так: у 99 країнах (40%) обіг криптовалюти є законним чи нейтральним, обмеженим – у 7 країнах (3%), незаконним – у 10 країнах (4%). Водночас по 130 країнам (53%) відсутня інформація щодо ставлення до криптовалюти. Якщо говорити більш конкретно, а не мовою цифр, то Північна Америка та Західна Європа є найбільш сприятливими регіонами для біткоінів. Близький Схід розділений в цьому плані навпіл: Ірак, Іран і Туреччина допускають операції з біткоінами, тоді як Афганістан, Пакистан, Єгипет і Саудівська Аравія мають обмеження щодо використання криптовалюти. У Киргизстані і в Казахстані криптовалюта не легалізована, але при цьому з боку влади немає заборон. З країн Центральної Азії криптовалюта легалізована лише в Узбекистані [16].

Як бачимо, процес легалізації криптовалюти у світі набирає обертів, адже у більшості країн розуміють, що обіг криптовалюти є невіддільною частиною ринку цифрових технологій, що забезпечує поступальний технологічний розвиток країни загалом, тому законодавці прагнуть до регулювання тією чи іншою мірою відносин з використанням криптовалюти [14, с. 66]. Водночас у більшості держав правовий статус криптовалюти є дискусійним і нерегульованим. Держави по-різному підходять до визначення статусу віртуальної валюти. Наприклад, за законодавством Японії і Китаю Bitcoin не належить до валют, а має статус віртуального товару. В Ізраїлі криптовалюта юридично не визнається ні як фінансове забезпечення, ні як оподаткований актив.

Однак, незважаючи на різноманітність відносин національних держав до ринку криптовалюти, останній демонструє поступальний позитивний тренд внаслідок набираючих обертів тенденцій його легалізації в різних країнах світу [17, с. 40].

Висновки. Підсумовуючи наведені міркування, можна констатувати, що рівень довіри світової спільноти до віртуальної валюти зростає, і відпо-

відно, виникає об'єктивна необхідність у її легалізації шляхом формування правового поля для здійснення операцій з нею. Для реалізації цієї мети, по-перше, необхідно на законодавчому рівні визначитися з офіційним статусом криптовалюти, врегулювати питання щодо її обігу, використання, зберігання, процедури здійснення операцій з нею. По-друге, слід чітко визначитися з оподаткуванням операцій з указаним фінансовим інструментом. Звичайно, бажано встановити ставку, яка б стимулювала власників криптоактивів здійснювати операції не в тіні, а легально, сплачуючи встановлені податки. У підсумку легалізація криптовалют на національних рівнях призведе не лише до збільшення доходів держави, але й позитивно вплине на економічний складник країни, тим самим зменшивши рівень тіньової економіки, адже з існуванням останньої тісно пов'язано ухилення від сплати податків.

Слід констатувати, що сьогодні немає однозначного досвіду щодо питання легалізації криптовалют з огляду на різне розуміння її статусу у законодавстві різних держав. В Україні було декілька спроб легалізації криптовалют, про що свідчать відповідні законопроекти, але внаслідок їх недосконалості були відкликані. Однак питання легалізації віртуальної валюти залишається відкритим. З погляду на наявні потенційні загрози від її обігу в перспективі легалізація криптовалют є неминучою та необхідною.

На міжнародному рівні важливим у цьому напрямку вбачається подальше розширення сфери дії міжнародно-правових актів та контроль за функціонуванням віртуальних фінансових систем, в тому числі і на внутрішньодержавному рівні, з метою протидії відмиванню грошей, фінансуванню тероризму, розповсюдженню зброї масового знищення. Відповідно, такі документи дають можливість компетентним органам здійснювати ефективний моніторинг обігу віртуальних валют, що своєю чергою забезпечить високий ступінь прозорості операцій у віртуальних фінансових системах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Директива ЄС 2018/843 Європейського парламенту та Ради від 30.05.2018 року. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/843/oj> (дата звернення: 05.04.2020).
2. Top 100 Cryptocurrencies by Market Capitalization. URL: <https://coinmarketcap.com/coins/> (дата звернення: 05.04.2020).
3. Svetkova I. Cryptocurrencies legal regulation. *Brics Law Journal*. 2018. Vol. 5. Issue 2. P. 128–153.
4. Деревянко Б.В., Туркот О.А. Про визнання видобутку (майнінгу) криптовалют видом господар-

ської діяльності. *Економіка та право*. 2018. No. 1 (49). С. 52–59.

5. Mainelli M., Smith M. Sharing ledgers for sharing economies: an exploration of mutual distributed ledgers (aka blockchain technology). *The Journal of Financial Perspectives*. 2015. No. 3. P. 1–44.

6. Роз'яснення щодо правомірності використання в Україні «віртуальної валюти / криптовалюти» Bitcoin: Роз'яснення Національного банку України від 10 листопада 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0435500-14> (дата звернення: 05.04.2020).

7. Наконечний С. Криптовалюти в Україні. *Юридична газета online*. 2017. № 46 (596). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/informaciyne-pravo-telekomunikaciyi/kriptovalyuti-v-ukrayini-.html>.

8. Янковский Р. Государство и криптовалюты: проблемы регулирования. Московский государственный университет, 2017. 16 с. URL: <http://zarlaw.ru/papers/blockchain.pdf>.

9. Береславська О.І. Національні гроші та криптовалюта: можливості співіснування. *Наукові праці Науково-дослідницького фінансового інституту*. 2017. № 4 (81). С. 9–12.

10. Дудин М.Н., Лясников Н.В. Использование криптовалюты в незаконных целях: обеспечение финансово-экономической безопасности. *Проблемы рыночной экономики*. 2018. № 3. С. 16–23.

11. Cocco L., Concas G., Marchesi M. Using a nartificial financial market for studying a cryptocurrency market. *Journal of Economic Interaction and Coordination*. 2017. Issue 12 (2). P. 345–365.

12. Reznik O.M., Klochko A.M., Pakhomov V.V., Kosytsia, O.O. International aspect of legal regulation of corruption offences commission on the example of law enforcement agencies and banking system of Ukraine. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*. 2017. Volю 8. Issue 1. Pp. 169–177.

13. Пехтерева Е.А. Перспективы использования технологии блокчейн и криптовалюты в России. *Экономические и социальные проблемы России*. 2018. № 1. С. 71–95.

14. Санникова Л.В., Пещеров А.И. Легализация криптовалюты в России: проблемы и перспективы. *Имущественные отношения в Российской Федерации*. 2018. № 9 (204). С. 64–74.

15. О развитии цифровой экономики: Декрет Президента Республики Беларусь от 21 декабря 2017 г. URL: http://president.gov.by/ru/official_documents_ru/view/dekret-8-ot-21-dekabrya-2017-g-17716/ (дата звернення: 05.04.2020).

16. Mapped: Bitcoin's Legality Around The World. URL: <https://howmuch.net/articles/bitcoin-legality-around-the-world>.

17. Сафиуллин М.Р., Абдукаева А.А., Ельшин Л.А. Методические подходы к прогнозированию динамики курса криптовалют с применением инструментов стохастического анализа (на примере биткоина). *Финансы: теория и практика*. 2018. № 4. Т. 22. С. 38–51.

Чернадчук Т.О., Чернадчук О.В. ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ВІРТУАЛЬНИХ ВАЛЮТ НА МІЖНАРОДНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ: ОКРЕМІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Стаття присвячена окремим правовим аспектам легалізації криптовалют на міжнародному і національному рівнях. Відповідно, в статті проаналізовані наявні підходи до визначення правового статусу і зроблено спробу довести необхідність легалізації криптовалют. Визначено, що сутність криптовалют найчастіше зводять до таких категорій, як гроші, грошовий сурогат, електронні гроші, фінансовий інструмент, власність, майно. Встановлено, що основна відмінність криптовалют полягає у її децентралізованості. Досліджено спроби законодавця врегулювати статус криптовалют у Україні. В Україні було декілька спроб

легалізації криптовалюти, про що свідчать відповідні законопроекти. Звернено увагу на те, що сьогодні криптовалюта, як один із інструментів для отримання прибутку, не маючи чіткої методики обліку операцій, сприяє податковим махінаціям у деяких країнах чи на певних територіях, а це своєю чергою робить фінансову злочинність транснаціональною. Зростання популярності віртуальних валют, їх правова неврегульованість як на міжнародному, так і внутрішньодержавному рівні ставить перед світовим співтовариством цілу низку проблемних питань. Серед них найбільш нагальними є складність контролю за відмиванням доходів та фінансування тероризму, контролю за розповсюдженням зброї масового знищення. Водночас визначено переваги обігу криптовалюти. Наголошено, що, враховуючи достатню кількість як переваг, так і недоліків криптовалюти, країни світу ще не дійшли єдиної думки щодо її легалізації чи остаточної заборони, у зв'язку з чим в одних країнах обіг криптовалюти дозволений повністю чи частково, навіть на рівні зі звичайною валютою, а в інших вважається незаконним, а сама криптовалюта не має офіційного статусу. Зроблено висновок, що хоча криптовалюта набирає все більшу популярність, але сьогодні немає однозначного досвіду щодо питання легалізації криптовалюти, зважаючи на різне розуміння статусу криптовалюти у законодавстві різних держав. Таким чином, питання її легалізації залишається відкритим та неминучим, зважаючи на потенційні загрози від її обігу. Відповідно, необхідно на законодавчому рівні визначитися з офіційним статусом криптовалюти, врегулювати питання щодо її обігу, використання, зберігання, процедури здійснення операцій з нею. По-друге, слід чітко визначитися з оподаткуванням операцій з указаним фінансовим інструментом. На міжнародному рівні важливим у цьому напрямку вбачається подальше розширення сфери дії міжнародно-правових актів на контроль за функціонуванням віртуальних фінансових систем, в тому числі і на внутрішньодержавному рівні. Зазначено, що такі документи дадуть можливість компетентним органам здійснювати ефективний моніторинг обігу віртуальних валют, що своєю чергою забезпечить високий ступінь прозорості операцій у віртуальних фінансових системах. Отримані результати суттєво доповнюють представлені у наукових роботах і публікаціях дослідження щодо означеного питання, враховують останні тенденції у законодавчому регулюванні та підходи до його удосконалення, а також можуть бути використані для здійснення інших теоретичних і прикладних наукових досліджень.

Ключові слова: віртуальна валюта / криптовалюта, віртуальна фінансова система, легалізація, обіг криптовалюти, криптоактиви, токени.

Chernadchuk T.O., Chernadchuk O.V. LEGALIZATION OF VIRTUAL CURRENCIES AT INTERNATIONAL AND NATIONAL LEVEL: CERTAIN LEGAL ASPECTS

The article is devoted to separate legal aspects of cryptocurrency legalization on the international and national markets. Accordingly in the article is analyzed the existing approaches as for the definition of the legal status and done the attempt to prove the necessity of cryptocurrency legalization. It is determined that the essence of cryptocurrency is often reduced to categories such as money; monetary surrogate; electronic money; financial instrument; property; belongings. It is found that the main difference between cryptocurrency is its decentralization. The attempts of the legislator to regulate the status of cryptocurrency in Ukraine have been investigated. In Ukraine there were some attempts to legalize cryptocurrency about what some law drafts testify. They put attention that today cryptocurrency as one of the instruments for receiving income has not the clear methodology of list of bank operations assists tax machinations in some countries or on particular territories and this makes the financial criminality into transnational. The growth of virtual currency popularity, their legal unsettledness as on the international so on the domestic level put the whole chain of problematic questions for the world community. Among them the most important is the difficultness of control of the money laundering and terrorist financing, control for the proliferation of weapons of mass destruction. At the same time, the advantages of cryptocurrency circulation are determined. It is given the considerable number of advantages and disadvantages of cryptocurrency, the countries of the world have not yet reached a consensus on its legalization or final ban, and therefore in some countries the circulation of cryptocurrency is allowed in whole or in part, even at the level with ordinary currency while others are considered illegal and the cryptocurrency itself has no official status. It is concluded that although cryptocurrency is gaining in popularity, there is no clear experience to date on the issue of cryptocurrency legalization, given the differing understanding of the status of cryptocurrency in the laws of different countries. However the question of its legalization remains open and inevitable considering on the potential threats from its circulation. Accordingly it is necessary on the legal level to determine with the official status of cryptocurrency, regulate this question as for its circulation, using, keeping, procedure of making operations with it. Secondly, it is necessary to decide with tax operations with the given financial instrument. On the international level is important on the given direction the further expansion of the field international-legal acts activity of controlling the functioning the virtual financial systems, including the domestic level. It has been determined that such documents can give the possibility to the relevant authorities to make the effective monitoring of the virtual currency circulation which in turn will provide a high degree of transparency of operations in virtual financial systems. The findings substantially complement those presented in research papers and publications on the issue and take into account recent trends in legislation and approaches to its improvement, and can be used for other theoretical and applied scientific research.

Key words: virtual currency / cryptocurrency, virtual financial system, legalization, cryptocurrency turnover, cryptoassets, tokens.